

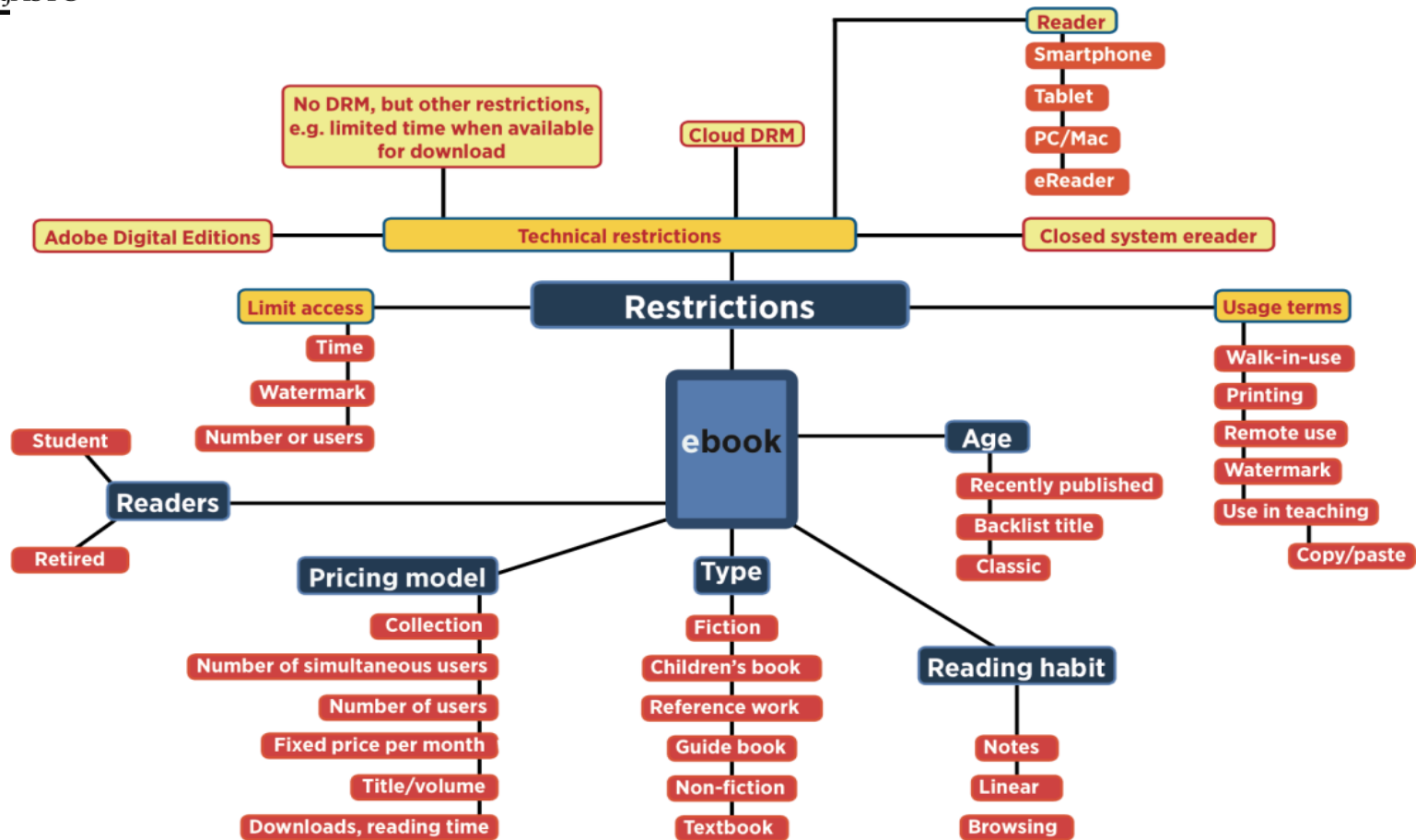

Kotimaiset e-kirjat kirjastoihin konsortion ja kustantajien yhteistyöllä

Arja Tuuliniemi, Kansalliskirjasto, FinELib
FinELibin aineistopäivä 22.4.2013

Lähtötilanne vuonna 2011

- Ulkomaisia, engl.kiel. e-kirjoja kirjastojen saatavilla
- Kotimaisia e-kirjoja tarjolla vähän, erityisesti kaunokirjallisuutta
- palveluntarjoajia vähän: Ellibs ja ruotsal. Elib
- Pdf yleinen formaatti
- Ei vakiintunutta laitekantaa (mobiililaitteet, e-kirjalukulaitteet)

Mitä kirjastot voisivat tehdä?

- Keskustelut kustantajien (ja kirjailijoiden) kanssa
  - Mikä on mahdollista, mikä ei?
- Projektit
  - FinELibin e-kirjakilpailutus
  - eReading: sähkökirjoja kirjastoihin

FinELibin ekirjakilpailutus

- Kansalliskirjasto/FinELib-konsortio käyttää 52000 euroa kotimaisten e-kirjojen hankintaan
  - Raha käytettiin
- Hankitaan suomen- tai ruotsinkielisiä e-kirjoja (kauno- ja tietokirjallisuus) yleisten kirjastojen ja ammattikorkeakoulujen käyttöön
  - Ei tarjouksia ruotsinkiel. kirjoista

E-kirjakilpailutuksen tavoitteet

- Edistää **kotimaisten aineistojen** tarjontaa ja saatavuutta konsortiossa.
- Selvittää ja arvioida e-kirjojen hankinta-, lisensointi- ja hinnoittelumalleja osana hankinnan/kilpailutuksen toteuttamista.
- **Hankkia** kotimaisia e-kirjoja kilpailukykyisin ja kokonaistaloudellisin perustein em. konsortion jäsenten käyttöön ennakoon määritellyllä arvolla
- Saada **kirjastoille kokemusta** sähkökirjoista

E-kirjakilpailutuksen prosessi

- Järjestetään kilpailutus, hankintamenettelynä neuvottelumenettely
- Hankintailmoitus julkaistu 6.6.2012, liitteenä alustavat kirjalistat
- **Neuvottelut** ehdokkaiden kanssa syyskuussa 2012
- Neuvottelujen perusteella lopullinen tarjouspyyntö
- Hankintapäätös vuoden 2012 loppuun mennessä, kirjat käyttöön tammikuussa 2013
- Käyttöönottoprosessi venyi maaliskuulle 2013

eReading-projekti 2012-2013

- Mahdollisuus osallistua Tekesin rahoittamaan kansalliseen viestintäalan hankkeeseen
- Yhteistyö: tutkimus, kustantajat/välittäjät, kirjastot
  - Aalto ARTS, VTT, Metropolia, Otava, Edita, Bonnier Books, Kirjavälitys, Ellibs, Helsingin kaup.kirjasto, FinELib, Viestinnän keskusliitto, Kustannusyhdistys
- Tavoitteena löytää ja testata malleja joilla kotimaisia e-kirjoja voidaan tarjota yleisiin kirjastoihin
  - Pilotti (Ebib) Helmet-kirjastoissa syksyllä 2012, osa kirjoista käytössä edelleen

E-kirjaprojektien tuloksia

- Keskustelut kustantajien ja välittäjien kanssa
  - Yhteisen ymmärryksen kasvaminen
    - Myös kustantajien tieto kirjastoista
- Kiinnostus herännyt myös muissa alan toimijoissa (kustantajat, välittäjät) > yhteydenottoja
- E-kirjoihin liittyvän tiedon lisääntyminen
- Päästiin kokeilemaan käytännössä toimintaa
- E-kirjojen kirjastokäyttö vielä vähäistä

FinELibin e-kirjakilpailutuksen tuloksia

- Laaja käyttäjäkunta: kaikki yleiset kirjastot ja ammattikorkeakoulut
  - Käyttöönotto haasteellinen: käyttöympäristöt erilaiset, esim. etäkäyttö, integrointi kirjastojärjestelmään
- Neuvottelumenettelyn käyttö kilpailutuksessa oli hyödyksi
  - Voi soveltaa jatkossakin hankintoihin
- Tarjonta vähäistä, epub vs. pdf
- Viestintään enemmän aikaa, kirjastot mukaan hankintakriteerien (kirjavalinta) määrittelyyn

eReading-projektin tuloksia

- Suppeampi käyttäjäkunta, yhdenmukaisempi käyttöympäristö
- Voitiin hyödyntää eri alojen asiantuntemusta sekä eReading-hankkeen rakenteita ja verkostoja
  - Esim. käytettävyys, tutkimusmetodit ja –infra, simulointi
  - Keskusteluja myös kirjailijaliittojen kanssa
- Raportti
(<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/finelib/uutiset/1364982772494.html>)
- Jatkohanke 2013: kirjan ketju, sosiaalinen lukeminen, 2. pilottijakso

Mitä jatkossa?

- FinELibin e-kirjakilpailutuksessa hankitut kirjat käytössä yleisissä kirjastoissa vuoden 2013 loppuun ja ammattikorkeakouluissa 30.6.2013 saakka
- Ebib-pilotti jatkuu, uusia nimekkeitä palveluun toukokuussa 2013
- uusia kokeiluja, enemmän tarjontaa, palvelutarjonta kirjastoille laajenee